

Samenwerkingsverband vo
Noord-Kennemerland

Verzuimprotocol 2018

Versie 10 oktober 2018
Werkgroep MAS

Inhoudsopgave

Vooraf	3
Deel A: Toelichting	4
1. Leer- en kwalificatieplicht	4
2. Verzuim	5
3. Verantwoordelijkheid scholen	6
4. Meldingsplicht scholen	6
5. Ondersteuning Overheid, Leerplicht en RMC Noord-Kennemerland	7
Afsluiting.....	8
Deel B: Stroomschema's en Contactadressen	8
Bijlage 1 Registratie Afwezigheid	8
Bijlage 2 Verzuim vaststellen en afhandelen.....	9
Bijlage 3 Advieswijzer Procedure Afwezigheid Leerlingen	11
Bijlage 4 Stroomschema Rol Leerplichtambtenaar	13
Bijlage 5 Preventieve Aanpak Ziekteverzuim JGZ	16
Bijlage 6 Voorbeeld aanvraag vrijstelling van geregeld schoolbezoek	18
Bijlage 7 Contactadressen	21
Lijst met afkortingen	21

Vooraf

Ieder kind¹ in Nederland heeft recht op onderwijs, zodat kinderen zich kunnen ontwikkelen tot mondige, zelfstandige volwassenen, voldoende toegerust om te participeren in de maatschappij. Met de invoering van passend onderwijs is dit uitgangspunt niet veranderd. Wat wel is veranderd, is dat een omslag plaatsvindt in het denken van leerplicht naar leerrecht. Centraal staat het perspectief van het kind, wat heeft het kind nodig om te leren? Steeds moeten oplossingen worden gezocht vanuit het recht van het kind op een passend aanbod bij zijn/haar behoeften. Ook voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben of (dreigend) thuiszitten.

Voor u ligt het verzuimprotocol voor alle scholen die vallen onder het samenwerkingsverband vo in Noord-Kennemerland en de daarbij behorende MBO-instellingen. Het doel van het protocol is om verzuim van jongeren, vroegtijdig te signaleren en de jongere snel en effectief de passende ondersteuning, jeugdhulp en zorg te bieden. Hiermee willen we uitval en onderbrekingen in de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van de jongeren voorkomen. Het uitgangspunt hierbij is het leerrecht van iedere jongere in de regio.

Er zijn uiteenlopende redenen waarom een jongere niet op school is. Dit protocol beschrijft procedures en afspraken in de samenwerking om met elkaar vroegtijdig uitval te kunnen signaleren. Er is getracht een zo volledig mogelijk protocol te schrijven als handreiking aan voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Wanneer er eenduidige en doorlopende afspraken binnen het onderwijs gelden, wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het terugdringen van verzuim. De handreiking is o.a. opgesteld in samenwerking met medewerkers uit het vo²/vso (Zie kader: totstandkoming van het verzuimprotocol). De handreiking is hierdoor meer toegesneden op het vo, dan op het mbo. In het mbo zal men gezien de leeftijden van de deelnemers, de veranderende achtergrond in bijvoorbeeld leefsituaties en de organisatiestructuur van de beroepsopleidingen beredeneerd gaan afwijken van dit protocol.

Het protocol bestaat uit twee delen:

- een toelichting (deel A);
- en een stappenplan, stroomschema's en contactadressen (deel B).

Met vriendelijke groet,

De werkgroep verzuimprotocol

Totstandkoming van het verzuimprotocol

Het verzuimprotocol is tot stand gekomen in samenwerking tussen de leden van de werkgroep verzuimprotocol. De werkgroep bestaat uit: *Verzuimcoördinatoren vo/vso, RMC/leerplichtambtenaren Noord-Kennemerland en een medewerker van het samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland.*

Het bestuur van het samenwerkingsverband vo/vso Noord-Kennemerland heeft de inhoudelijke uitgangspunten van het verzuimprotocol op 23 maart 2017 vastgesteld. Op 31 augustus 2018 zijn er n.a.v. de veranderende wetgeving een aantal aanpassingen aan het protocol gedaan.

De werkgroep verzuimprotocol is voor vragen/feedback op het protocol bereikbaar via: secretariaat@swvvnk.nl.

1 Waar kind staat kan ook jongere gelezen worden. Waar jongere staat kan ook kind gelezen worden.

2 Waar vo staat kan ook vso gelezen worden.

Deel A: Toelichting

Het is algemeen bekend dat jongeren die regelmatig verzuimen een grotere kans hebben om voortijdig schoolverlater te worden. Ook is een verband aangetoond tussen regelmatig verzuim en het ontwikkelen van afwijkend en/of crimineel gedrag. Om die redenen is het terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim van groot belang. De inzet is gericht op het zo vroeg mogelijk signaleren van de ondersteuningsbehoefte van de jongere en het zo preventief mogelijk bieden van de benodigde ondersteuning, jeugdhulp en/of zorg.

Scholen hebben een zeer belangrijke rol bij het vroeg signaleren en terugdringen van het schoolverzuim en werken hierin samen met leerplicht. Met deze handreiking willen we het volgende inzichtelijk maken:

- Wanneer sprake is van verzuim;
- Wat van de scholen wordt verwacht bij het bestrijden van verzuim;
- Hoe de samenwerking is georganiseerd tussen de andere bij verzuim betrokken partijen;
- Wat er van ketenpartners verwacht kan worden.

1. Leer- en kwalificatieplicht

Leerplicht en startkwalificatie

Ieder kind heeft recht op onderwijs en heeft tegelijk een leerplicht. Kinderen zijn volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand na de vijfde verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt.

Sinds 1 augustus 2007 geldt dat de jongere verplicht is onderwijs te blijven volgen totdat hij een startkwalificatie heeft behaald of tot het moment waarop hij de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Deelnemers vanaf 18 jaar zonder startkwalificatie vallen onder de RMC-wetgeving. In de regio Noord-Kennemerland zijn er afspraken gemaakt tussen het onderwijs en de Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). Het RMC heeft een belangrijke rol bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (vsv). Tevens is er de Wet Studiefinanciering (uitschrijving) en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) die hierin een registrerende taak heeft en de verzuiminformatie meldt aan de woongemeenten van de jongeren.

Een startkwalificatie is behaald bij het verkrijgen van:

- een havo of vwo diploma of hoger;
- een mbo diploma niveau 2 (of hoger) BOL of BBL.

Heeft een jongere zijn schoolloopbaan beëindigd zonder startkwalificatie, dan is hij een voortijdig schoolverlater.

Kwalificatieplicht

Er zijn steeds minder leerlingen die voortijdig het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie. Dit is te zien aan de daling van het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV-ers). Het voorkomen van schooluitval blijft echter een zeer belangrijk aandachtspunt om het recht om te leren voor alle jongeren in de regio betekenis te geven.

Per 1 augustus 2007 is de kwalificatieplicht tot 18 jaar ingevoerd, een extra hulpmiddel in de strijd tegen schooluitval. Met de invoering van de kwalificatieplicht is de partiële leerplicht afgeschaft. Leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin ze zestien jaar worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben, zijn daarna tot hun 18e of tot het moment waarop ze een startkwalificatie hebben behaald, kwalificatieplichtig. Vanaf de invoering van Passend Onderwijs zijn leerlingen voor wie de leerplicht is geëindigd en die in het vso de uitstroom dagbesteding of arbeid hebben gevolgd niet kwalificatieplichtig wanneer zij niet meer ingeschreven staan op een school. Zolang zij wel ingeschreven staan, volgen zij onderwijs en zijn ze dus kwalificatieplichtig.

Vrijstelling kwalificatieplicht

De kwalificatieplicht geldt niet als:

- een leerling een diploma of getuigschrift van de praktijkschool heeft. De leerling kan dan een programma volgen dat past bij zijn/haar niveau of stroomt uit naar werk;
- bij uitschrijving door ouders van de vso school bij het uitstroomprofiel arbeid of dagbesteding;
- de leerling op grond van de Leerplichtwet een vrijstelling van de plicht tot inschrijving op een school heeft.

Start leerplicht	Volledige leerplicht tot	Kwalificatieplicht
1e schooldag van de maand na de vijfde verjaardag	Einde schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden of nadat de jongere 12 volledige schooljaren heeft doorlopen	• Havo of vwo diploma of hoger behaald • Mbo diploma niveau 2,3,4 behaald • Bereiken leeftijd 18 jaar

Definiëring begrip voortijdig schoolverlater

Volgens de huidige wetgeving wordt onder een voortijdig schoolverlater verstaan:

- iemand die de leeftijd van 23 jaar nog niet heeft bereikt en niet in het bezit is van een startkwalificatie; en
- het onderwijs aan de school gedurende een aaneengesloten periode van tenminste een maand zonder geldige reden niet meer volgt of niet meer bij een school of instelling is ingeschreven, of van de school wordt verwijderd.

Volgens de Leerplichtwet en RMC wetgeving is de school verplicht verzuimers en voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar bij de RMC van de regio te melden. De praktische uitwerking daarvan in Noord-Kennemerland is dat de leerplichtambtenaren en de RMC trajectbegeleiders de jongeren die meer dan 16 uur verzuimen in vier weken van het vo en deelnemers van het mbo < 18 jaar bij de leerplicht en RMC administratie gemeld krijgen via DUO. Elke twee maanden wordt er een uitvraag bij alle scholen in de regio van het samenwerkingsverband gedaan waarin wordt gevraagd een overzicht te geven van de leerlingen die (dreigend) thuiszitten.

Van belang is dat niet alleen een adequate registratie van het aantal thuiszittende leerlingen plaatsvindt maar dat ook de reden van thuiszitten alsmede de voorgestelde, of reeds in werking gestelde, aanpak in kaart is gebracht. Het adequaat in beeld hebben van alle thuiszittende leerlingen begint bij een goede verzuimregistratie op de scholen en een sluitende samenwerking met leerplicht, jeugdhulpverlening en de GGD indien het verzuim voortduurt.

2. Verzuim

Definities zoals gebruikt in DUO:

Ongeoorloofd schoolverzuim (spijbelen)

Is een leerling niet op school zonder dat hiervoor een geldige reden is?

Spijbelen leerlingen in het voortgezet onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs? Dan zijn scholen verplicht dit te melden. De schoolleiding maakt een melding zodra een leerling totaal 16 uren les- of praktijktijd in 4 opeenvolgende les- weken ongeoorloofd afwezig was.

Straffen bij spijbelen

Als een leerling van de basisschool, het speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs te vaak afwezig is, dan maakt school hiervan melding aan DUO. Het verzuimloket van DUO geeft de melding door aan de leerplichtambtenaar van de gemeente. Deze onderzoekt de zaak en kan waar nodig uiteindelijk een proces-verbaal opmaken. De ambtenaar stuurt het proces-verbaal naar de Raad van de Kinderbescherming en het Openbaar Ministerie.

Geldboete of taakstraf bij spijbelen

De rechter kan de leerplichtige jongere vanaf 12 jaar een taakstraf of een geldboete geven. Kwalificatieplichtige jongeren kunnen een geldboete krijgen. Ook ouders of verzorgers kunnen een geldboete krijgen.

Absoluut verzuim

Staan leer- of kwalificatieplichtige jongeren niet ingeschreven op een school? Dan is er sprake van absoluut verzuim. Dit is een overtreding van de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaar kan hiervoor een proces-verbaal opmaken tegen ouders. De rechter beoordeelt dit proces-verbaal vervolgens.

Scholen kunnen eerder tot melding over gaan als zij vermoeden, dat door de school getroffen maatregelen onvoldoende effect hebben.

3. Verantwoordelijkheid scholen

Sinds 1 augustus 2014 hebben scholen zorgplicht. De zorgplicht is de kern van passend onderwijs. De zorgplicht betekent dat de school een passend onderwijsaanbod moet doen aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor de leerlingen die al op school zitten én voor de leerlingen die schriftelijk worden aangemeld (een email kan al volstaan). De ondersteuning hoeft niet perse op de eigen school te worden aangeboden, want niet alle scholen kunnen alle soorten ondersteuning bieden. Als de school de ondersteuning niet zelf kan bieden, moet zij conform de zorgplicht wél een aanbod doen bij een andere school en zorgen dat de leerling daar kan worden ingeschreven. Geen enkele vo-school mag een leerplichtige leerling uitschrijven.

Mbo-scholen zijn verplicht de inschrijving te handhaven zolang een leerling leerplichtig/kwalificatieplichtig is en/of zolang er geen inschrijving op een andere school heeft plaatsgevonden. Indien de mbo-school acht weken aantoonbare inspanning heeft verricht de deelnemer naar ander passend onderwijs te verwijzen, mag de deelnemer worden uitgeschreven. De kwalificatieplichtambtenaar wordt hierbij betrokken.

De formele handhaving van de leerplicht ligt in handen van de leerplichtambtenaar. Voor de 18+leerlingen die het onderwijs langer dan vier weken niet bezoeken heeft de RMC-trajectbegeleider een begeleidende taak die gericht is op terugkeer naar een opleiding. De 18+ leerlingen dienen op eenzelfde wijze gemeld te worden als leerlingen jonger dan 18 jaar.

Sluitend verzuimbeleid

Samenvattend gaat het om de inzet van de volgende instrumenten / maatregelen:

- Zorgbeleid of ondersteuning:
 - de begeleiding van leerlingen start bij de mentor;
 - de mentor wordt daarbij ondersteund door anderen binnen de school (ondersteuningscoördinator, afdelingsleider, J&G coach VO, leerlingenbegeleiders, verzuimcoördinator);
- De school en/of instelling organiseert diverse vormen van ondersteuningsoverleg waarin indien nodig interne- en externe zorgverleners zijn vertegenwoordigd. Het intern verzuimbeleid is:
 - schriftelijk vastgelegd;
 - met vermelding in de schoolgids; en
 - met vermelding van betrokken functionarissen.
- Verzuimregistratie in leerlingvolgsysteem;
- Communicatie met leerlingen, ouders/verzorgers en personeel;
- Leerlingen en zo nodig ouders/verzorgers direct aanspreken indien er sprake is van verzuim;
- Het tijdig consulteren dan wel inschakelen van de leerplichtambtenaar.

Het is cruciaal dat verzuim, inclusief te laat komen, goed wordt geregistreerd. Alleen zo ontstaat er inzicht in verzuimgedrag en is er een basis om actie te ondernemen. Het bijhouden van de administratie is in de allereerste plaats de verantwoordelijkheid van de school. Scholen hanteren verschillende registratielijzen. Verzuimregistratie: naam + paginanummer schema (11).

4. Meldingsplicht scholen

De school heeft een aantal verplichtingen wat betreft melden van ongeoorloofd verzuim.

Melden verzuim, digitaal verzuimloket

De school meldt ongeoorloofd verzuim bij de leerplichtambtenaar door middel van een digitale melding bij het verzuimloket van de DUO.

De termijn voor het melden van schoolverzuim is de vermoedelijke ongeoorloofde afwezigheid van maximaal 16 uren les- of praktijktijd in een periode van vier weken. Vindt de school het nodig eerder te melden, vanwege bijzondere omstandigheden of afspraken met de leerplichtambtenaar, kan dat altijd. Deze meldtermijn geldt voor alle leerplichtigen in het voortgezet (speciaal) onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim is geoorloofd verzuim als daarvan binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering aan het hoofd kennis is gegeven, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte. Praktijkervaring leert verder dat onder geoorloofd verzuim veel zorgelijk verzuim schuilgaat. Het betreft het veelvuldige of langdurige verzuim van leerlingen, waarvan de achterliggende oorzaak ligt op het terrein van gezondheid (fysiek, sociaal en psychosociaal). Hiervoor is het project “preventieve aanpak ziekteverzuim” in het leven geroepen. Een nauwe samenwerking tussen de J&G coach, GGD (JGZ-teams), leerplicht en het samenwerkingsverband.

Doel van de aanpak is het terugdringen van langdurig ziekteverzuim bij leerlingen, verzuim voorkomen en de leerling zo snel mogelijk helpen succesvol aan het onderwijs te laten deelnemen. Met deze aanpak presenteren we een efficiënte werkwijze waarbij de ketenpartners en de school goed samenwerken ten behoeve van de leerling. De uitwerking hiervan en de behorende procedures staan beschreven in bijlage 5

5. Ondersteuning Overheid, Leerplicht en RMC Noord-Kennemerland

De opdracht van de leerplichtambtenaar is het tegengaan van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (VSV); doel is het behalen van een startkwalificatie voor de leerlingen. Hierbij wordt ingezet op de maatschappelijke zorg en handhaving indien nodig. Scholen zijn verplicht niet-leerplichtige jongeren zonder startkwalificatie te melden bij RMC als ze de school verlaten of als ze langer dan een maand zonder reden van de school wegblijven. RMC is verplicht om deze jongeren te volgen totdat ze een startkwalificatie hebben, of de leeftijd van 23 jaar hebben bereikt. De gemeente/RMC moet zich inspannen om de jongeren alsnog een startkwalificatie te laten behalen, indien onderwijs niet (meer) mogelijk is wordt gekeken of de jongeren naar werk of een vorm van dagbesteding toegeleid kan worden. Regio Noord-Kennemerland beschikt over RMC-trajectbegeleiders die trajecten voor voortijdig schoolverlaters en net als leerplichtambtenaren verzuimgesprekken voeren met leerlingen 18+. De leerplichtambtenaar ziet er op toe dat ouders, leerlingen en scholen de Leerplichtwet waaronder ook de kwalificatieplicht valt, naleven.

We onderscheiden de volgende functionarissen:

- Leerplichtambtenaar (18- voortgezet onderwijs, gekoppeld aan de woongemeente van de jongere);
- Mbo-leerplichtambtenaar (kwalificatieleerplichtambtenaar, 18- mbo; gekoppeld aan de regio Noord-Kennemerland);
- RMC-trajectbegeleider (18+).

Kerntaken van de leerplichtambtenaren

- Preventief controleren, adviseren en bemiddelen;
- Toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet/kwalificatieplicht;
- Verwijzen naar/ adviseren van (jeugd)hulpverlening;
- (Bevorderen van) de samenwerking met alle bij een leerling betrokken partijen;
- Handhaven en sanctioneren.

Het traject van start (verzuimmelding door de school) tot eind (eventuele straf opgelegd door de rechter), is schematisch weergegeven in bijgevoegde stroomschema's in bijlage 4.

Alle acties door de leerplicht ondernomen, worden vastgelegd.

Sanctiemogelijkheden

Er zijn diverse mogelijkheden:

- Voor beginnende spijbelaars zonder ernstige achterliggende problematiek kan een Halt Proces Verbaal worden opgemaakt. Dat kan alleen als er niet eerder een leerplicht Halt-afdoening heeft plaatsgevonden.
- Bij aanhoudend verzuim waarbij eerdere interventies geen resultaat hebben gehad kan een justitieel Proces Verbaal worden opgemaakt. Dat kan tegen ouders en/of de jongere vanaf 12 jaar.
- Luxe verzuim (school stelt leerplichtambtenaar (LPA) op de hoogte):
 - bij 1 dag krijgen de ouders een waarschuwingsbrief;
 - bij 2 dagen volgt een uitnodiging voor een gesprek bij de leerplichtambtenaar;
 - bij 3 dagen of meer wordt een Proces Verbaal opgemaakt;
 - bij herhaling wordt altijd een Proces Verbaal opgemaakt.

Afsluiting

Dit protocol kan op alle scholen voor voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs gebruikt worden en waar nodig aangepast aan de lokale situatie met behoud van het wettelijke karakter van het protocol schoolverzuim.

Deel B: Stroomschema's en Contactadressen

Bijlage 1 Registratie Afwezigheid

Reden afwezigheid	Registreren als
Spijbelen: • betreft hele uren of dagen; • reden onbekend of niet legitiem.	Ongeoorloofd verzuim
Te laat komen: • bij aanvang van een lesuur; • reden onbekend of niet legitiem.	Ongeoorloofd verzuim
Vrije dag/vakantie zonder toestemming (= luxeverzuim).	Ongeoorloofd verzuim
Bezoek (huis)arts, specialist en dergelijke. Niet conform gemeld.	Ongeoorloofd verzuim
Ziekte niet gemeld conform afspraak: • niet binnen 2 dagen volgens leerplichtwet gemeld; • niet gemeld door één van de ouders/verzorgers; • gemeld door de leerling zelf, behalve 18+; • geen schriftelijke verklaring afgegeven	Ongeoorloofd verzuim
Externe schorsing	Schorsing (melden aan inspectie) Geoorloofd verzuim
Ziekte gemeld conform afspraak • 's morgens (telefonisch) gemeld door één van de ouders/verzorgers, vervolgstappen school conform schoolregels.	Geoorloofd verzuim
Bezoek (huis)arts, specialist e.d. gemeld conform afspraak.	Geoorloofd verzuim
Vrije dag/vakantie met toestemming van directeur of leerplichtambtenaar (zie formulier aanvraag vrijstelling geregeld schoolbezoek bijlage 7).	Geoorloofd verzuim; registreren in dossier
Verlof gewichtige omstandigheden	Geoorloofd verzuim; registreren in dossier

Bijlage 2 Verzuim vaststellen en afhandelen

Rol van de gemeenten

Gemeenten gaan er vanuit dat iedere school beschikt over een goed functionerend verzuimprotocol, waarin precies omschreven staat welke actie wordt ondernomen bij welke mate van verzuim. Het actueel houden van een sluitende leerlingen- en verzuimadministratie is een wettelijk vastgelegde verantwoordelijkheid van iedere school. Scholen mogen zelf bepalen op welke wijze ze leerlingengegevens en verzuim registreren. Leerplichtambtenaren kunnen de verzuimadministratie controleren.

Hoe werkt de leerplicht

De school is wettelijk verantwoordelijk voor het melden van alle soorten schoolverzuim bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de betreffende leerling. Dat gebeurt door middel van melding bij het digitale verzuimloket via (www.duo.nl).

In geval van verlofaanvragen tot maximaal 10 schooldagen binnen 1 schooljaar beslist de directeur, al dan niet in overleg met de leerplichtambtenaar. Bij meer dan 10 dagen binnen 1 schooljaar beslist de leerplichtambtenaar.

Als verzuim is gemeld, dan neemt de leerplichtambtenaar de verzuimmelding in behandeling. Vanaf 12 jaar is een leerling medeverantwoordelijk voor het schoolverzuim. Bij achterliggende problematiek kan de leerplichtambtenaar helpen bij het zoeken naar een oplossing. Als een school het vermoeden heeft dat er sprake is van achterliggende problematiek, zal de school de betreffende leerling inbrengen in een intern/ extern overleg met betrokken kernpartners van de school. De leerplichtambtenaar kan ook al in een eerder stadium ingeschakeld worden. Voor dit laatste is geen toestemming van ouders nodig. Alle ongeoorloofd schoolverzuim is in principe sanctioneerbaar.

Taken

School:

- Vermeldt verzuimbeleid in schoolgids;
- Houdt nauwkeurig bij in schooladministratiesysteem;
- Handelt naar aanleiding van dit protocol;
- Heeft een adequaat klachtenprotocol;
- Biedt een goed functionerende ondersteuningsstructuur;
- Meldt binnen gestelde termijnen aan DUO;
- Heeft zo veel mogelijk aansluitende lesroosters.

Scholen en leerplicht:

- Zorgen dat leerlingen en hun ouders op de hoogte zijn van geldende procedures;
- Nemen de meldingen periodiek door en treffen aanvullende maatregelen;
- Houden in overleg acties ter voorkoming van verzuim en te laat komen (zoals preventief verzuimspreekuur).

Leerplicht:

- Behandelt verzuimmeldingen;
- Zorgt voor afhandeling volgens regels geoorloofd of ongeoorloofd verlof;
- Legt Halt-verwijzing op maakt een Proces-verbaal op.

Soort verzuim	Melden	Hoe?
Absoluut verzuim	Als een leerplichtige jongere niet (meer) staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling.	In- of uitschrijving binnen zeven werkdagen bij de DUO
Relatief verzuim	Bij verzuim van ten minste 16 uren les- of praktijktijd (inclusief stage) in een opeenvolgende periode van 4 weken.	Verzuimloket (DUO) of handmatig
Luxe verzuim	Als een leerplichtige jongere zonder toestemming van school wegblijft vanwege extra vakantie of familiebezoek.	Telefonisch/ per mail LPA op de hoogte brengen en melden via het verzuimloket (DUO) of handmatig.
Relatief verzuim 18 + en Voortijdig schoolverlaten	Bij verzuim van ten minste 16 uren les- of praktijktijd (inclusief stage) in een opeenvolgende periode van 4 weken.	Verzuimloket (DUO) /eventueel exit procedure
Te laat	In eerste instantie eigen registratie. Bij tenminste 6 maal per periode melden bij eerstvolgende verzuimspreekuur. Bij 9 maal of meer per periode brief naar ouders en melding bij leerplichtambtenaar.	Verzuimspreekuur op VO school

Bijlage 3 Advieswijzer Procedure Afwezigheid Leerlingen

Verzuim

Procedure afwezigheid leerlingen

A) Geoorloofd afwezig				
Verlof	Soort	Reden	Benodigd	Via
	Regulier	Dokter, fysio, tandarts, hulpverlening	Absentiekaart vooraf	Meldpunt
	Bijzonder verlof	"Aanvraag vrijstelling van geregeld schoolbezoek"	Aanvraagformulier afstemmen met collega-school	MT-lid
Absentie				
Wanneer	Signalering	Actie	Benodigd	Dossier, via:
1e ziekdag	Ouders bellen school	meldpunt	Absentiekaart achteraf	meldpunt
Maandag v/d nieuwe week nog ziek	Ouders bellen opnieuw school	meldpunt	-	meldpunt
Bij: - ≥ 4e ziekmelding binnen 12 weken - 7 ^e schooldag aaneengesloten ziekgemeld - frequente/opvallende absentie	Meldpunt informeert mentor Mentor informeert MT-lid.	-Mentor stemt af met met ouders & leerling -Verzuimgesprek door school met leerling en ouders (eventueel: inschakelen JGZ voor advies of gesprek met leerling en ouders). -Bij ongeoorloofd verzuim volgt DUO- melding.	-	Mentor MT-lid
> 4 wk aaneengesloten geoorl. absent	Mentor informeert MT-lid: Melding Thuiszitterslijst	School organiseert MDO met betrokkenen uit de keten.	Maatwerktraject	MT-lid Ondersteuningscoördinator
>>> Terugkeer op school na absentie - Bij ieder verzuim kan een absentiekaart worden ingeleverd, behalve bij bijzonder verlof en in bijzondere situaties (alleen via MT-lid)				
a) Niet inleveren absentiekaart	Meldpunt checkt LVS, info aan MT-lid	Meldpunt noteert voorlopig OA en spreekt leerling aan	-	-
b) Bij voortdurend niet inleveren	Meldpunt informeert MT-lid	MT-lid belt/mailt ouders	-	MT-lid

B) Ongeoorloofd afwezig

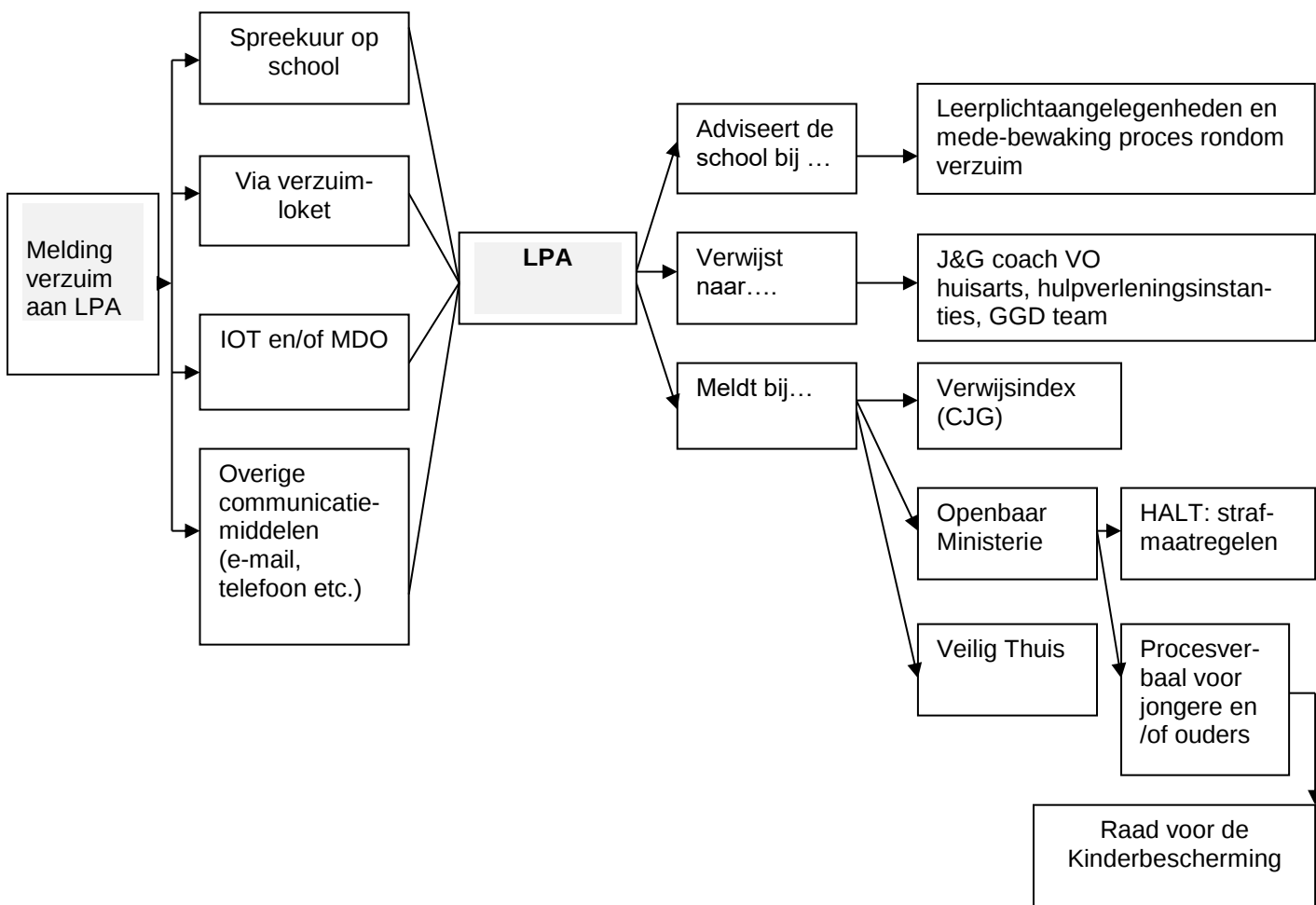
Spijbelen

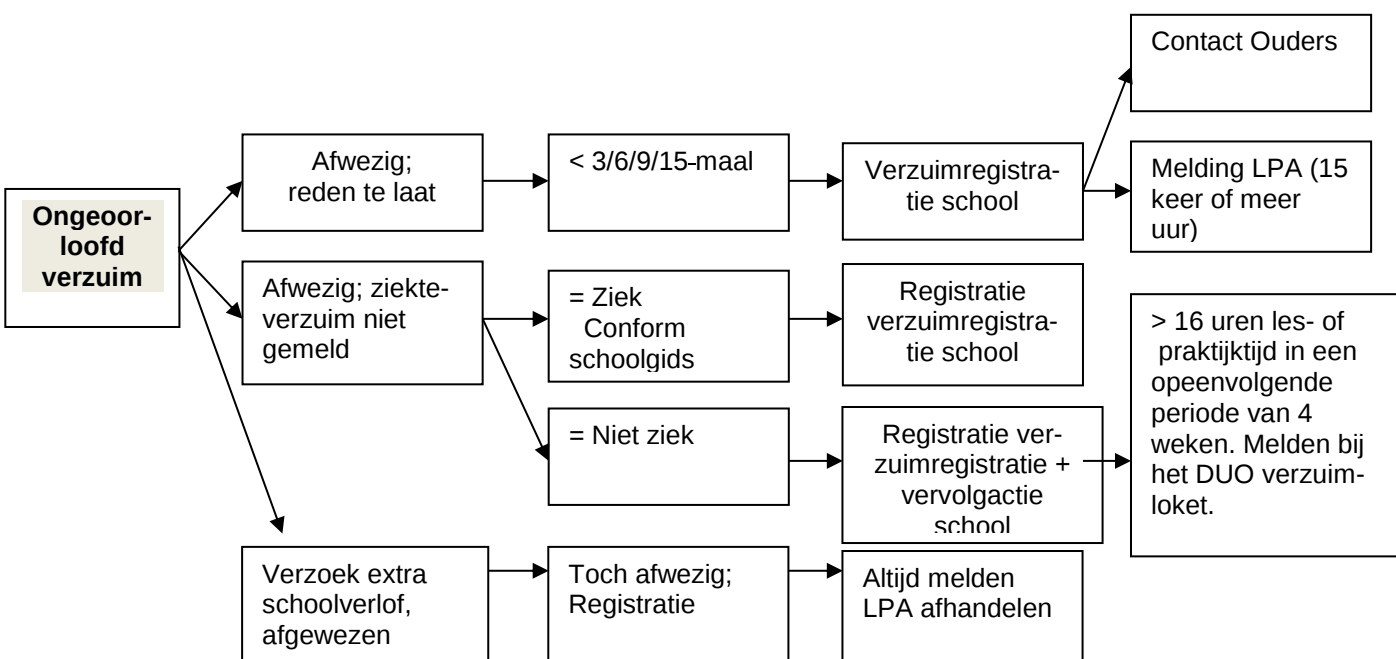
Wanneer	Signalering	Actie	Sanctie	Dossier, via:
Een of enkele lesuren	Meldpunt meldt bij MT-lid	MT-lid contact ouders en bespreekt sanctie met leerling	Leerling haalt gemiste tijd in	MT-lid
16 uur cumulatief (in 4 wk) én bij herhaling 16 u. cumulatief (4 wk)	Meldpunt meldt bij MT-lid	Schriftelijk contact ouders - MT-lid meldt DUO + bespreekt sanctie met leerling - LPA: stemt af met school mbt vervolgactie	- Leerling haalt gemiste tijd/werk in ter beoordeling van de MT-lid. - Sanctie ter beoordeling LPA	School-administratie MT-lid
2 - 4 weken aaneengesloten afwezig	Mentor informeert MT-lid Melding Thuiszitterslijst (Dreigende)	Binnen 3 wk na 1 ^e afmelding organiseert school MDO met LPA. Binnen 6 weken evaluatie MDO.	Maatwerktraject	MT-lid/ Ondersteuningscoördinator
> 4 weken ongeoorloofd aaneengesloten afwezig	Melding Thuiszitterslijst (Thuiszitter)	Binnen 6 weken evaluatie MDO.	Maatwerktraject	MT-lid/ Ondersteuningscoördinator

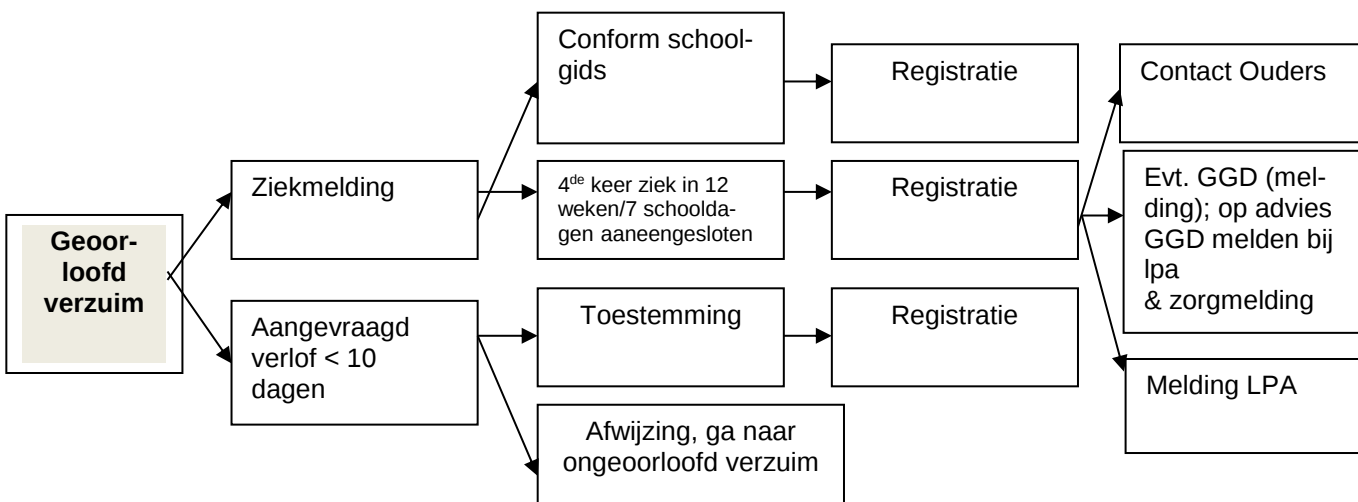
Te laat (TL)

3 x	Meldpunt informeert leerling & mentor	Mentor contact ouders	School-sanctie	Mentor
6 x	Meldpunt	- Schriftelijk contact ouders - Preventief Verzuim Spreekuur LPA <i>cc MT-lid</i>	Idem -	School-administratie MT-lid
9 x	Meldpunt informeert: leerling, MT, LPA	- LPA stuurt brief ouders/leerling <i>cc MT-lid</i>	Aanscherpen school-sanctie	School-administratie
12x	Meldpunt meldt bij MT-lid	- MT-lid: Schriftelijk contact ouders - Mentor spreekt leerling en ouders		School-administratie
15 x	Meldpunt meldt bij MT-lid	- MT-lid: opschaling naar LPA: Melding DUO - LPA : gesprek leerling & ouders <i>cc MT-lid</i>	- Aanscherpen school sanctie - Sanctie ter beoordeling LPA	School-administratie MT-lid

Bijlage 4 Stroomschema Rol Leerplichtambtenaar

Bijlage 5 Preventieve Aanpak Ziekteverzuim JGZ

N.B.: Deze aanpak bevindt zich nog steeds in de piloffase. Structurele financiering van deze aanpak is wenselijk. Gemeenten, SWV en JGZ zijn hierover met elkaar in overleg.

Route aan de hand van rollen diverse betrokkenen, criteria en procedure.

1. Rol van de school

De school heeft de regie over het ziekteverzuimproces (mentor en verzuim-/zorgcoördinator). De school is de verbindende schakel en draagt zorg voor:

- een goede verzuimregistratie;
- het eerste signalerende gesprek met de leerling/ouder/verzorger;
- de verzuimbegeleiding;
- de verwijzing naar de jeugdconsulent/J&G coach, Jeugdgezondheidszorg en/of melding bij leerplichtambtenaar/RMC vraagt toestemming aan leerling/ouder voor consult d.m.v. een toestemmingsformulier (zie bijlage 2).

2. Criteria zorgelijk verzuim

Wanneer is er sprake van zorgelijk verzuim?

- 4de ziekmelding binnen 12 weken of 7 dagen of langer aaneengesloten verzuim.
- Er is een patroon zichtbaar in de ziekmeldingen (bijvoorbeeld een leerling meldt zich altijd op een bepaalde dag ziek);
- een patroon van ziekmeldingen achteraf;
- er bestaan twijfels over het "ziek zijn" of de leerling is gesignaleerd buiten school zonder ziekteverschijnselen (hierbij wordt ervan uitgegaan, dat de leerling hierop is aangesproken door diegene die dit signaleert);
- de leerling en/of ouders geven aan geen behoefte te hebben aan een gesprek met de Jeugdgezondheidszorg (leerplicht komt in beeld);
- de gemaakte afspraken, die moeten leiden tot verminderen van het verzuim, worden niet nagekomen (leerplicht komt in beeld).

Het JGZ-team komt in beeld:

- bij zorgelijk ziekteverzuim (zie criteria boven);
- bij vragen of onduidelijkheid over het ziekteverzuim: het JGZ-team kan in overleg gaan met andere instanties/behandelaars om in overleg met hen te gaan en te komen tot een geïntegreerde aanpak;
- de jeugdarts kan geconsulteerd worden als er informatie of uitwisseling nodig is met medische specialisten en/of de huisarts;
- als de school, ouders en/of de leerplichtambtenaar twijfels of zorg hebben over het ziekteverzuim van de leerling;
- als de reden van ziekmelden vaag/onduidelijk is, er vermoedens van problemen op het gebied van leefstijl, motivatie of ouderlijke onmacht zijn;
- als er sociaal medische expertise nodig is bij een MDO. De betreffende JGZ-professional sluit bij het MDO aan, op verzoek van de school. In de regel is dit eenmalig advies, behalve wanneer er nieuwe ontwikkelingen op sociaal-medisch gebied zijn.

De leerplichtambtenaar komt in beeld: -

- als gemaakte afspraken, die moeten leiden tot het stoppen van het verzuim, niet worden nagekomen;
- als ouders en/ of leerling aangeven geen behoefte te hebben aan een gesprek met de Jeugdgezondheidszorg;
- op het moment dat er ongeoorloofd verzuim plaatsvindt. In het geval dat blijkt dat het geoorloofde ziekteverzuim ongeoorloofd is;

3. Rol van het JGZ-team:

De jeugdarts en de jeugdverpleegkundige werken samen als JGZ-team, zij hebben onderling structureel overleg en verdelen de taken.

Het JGZ team heeft een signalerende, ondersteunende en begeleidende functie vanuit de rol van behandelaar, belangbehartiger van de jongere, verbinder tussen school, ketenpartners en andere partijen en poortwachter voor gespecialiseerde zorg. Dit houdt in dat het JGZ team op somatisch, psychiatrisch en psychosociaal gebied inventariserend onderzoek en observaties doet (op maat en in overleg met de belanghebbende en ouder/jongere). De JGZ maakt inschattingen, geeft adviezen en voorlichting en verwijst naar (complexere of specialistische) zorg. Het JGZ team heeft tevens een functie als intermediair in de zin van coördinatie van zorg tussen school, leerplichtambtenaar, 1e en 2e lijns ondersteuning/zorg en ouder/jongere. Het JGZ team vertaalt medisch, sociale en pedagogische problematiek naar scholen en adviseert o.a. betreffende belastbaarheid van de leerling. Ze houdt contact met andere zorgverleners in de keten.

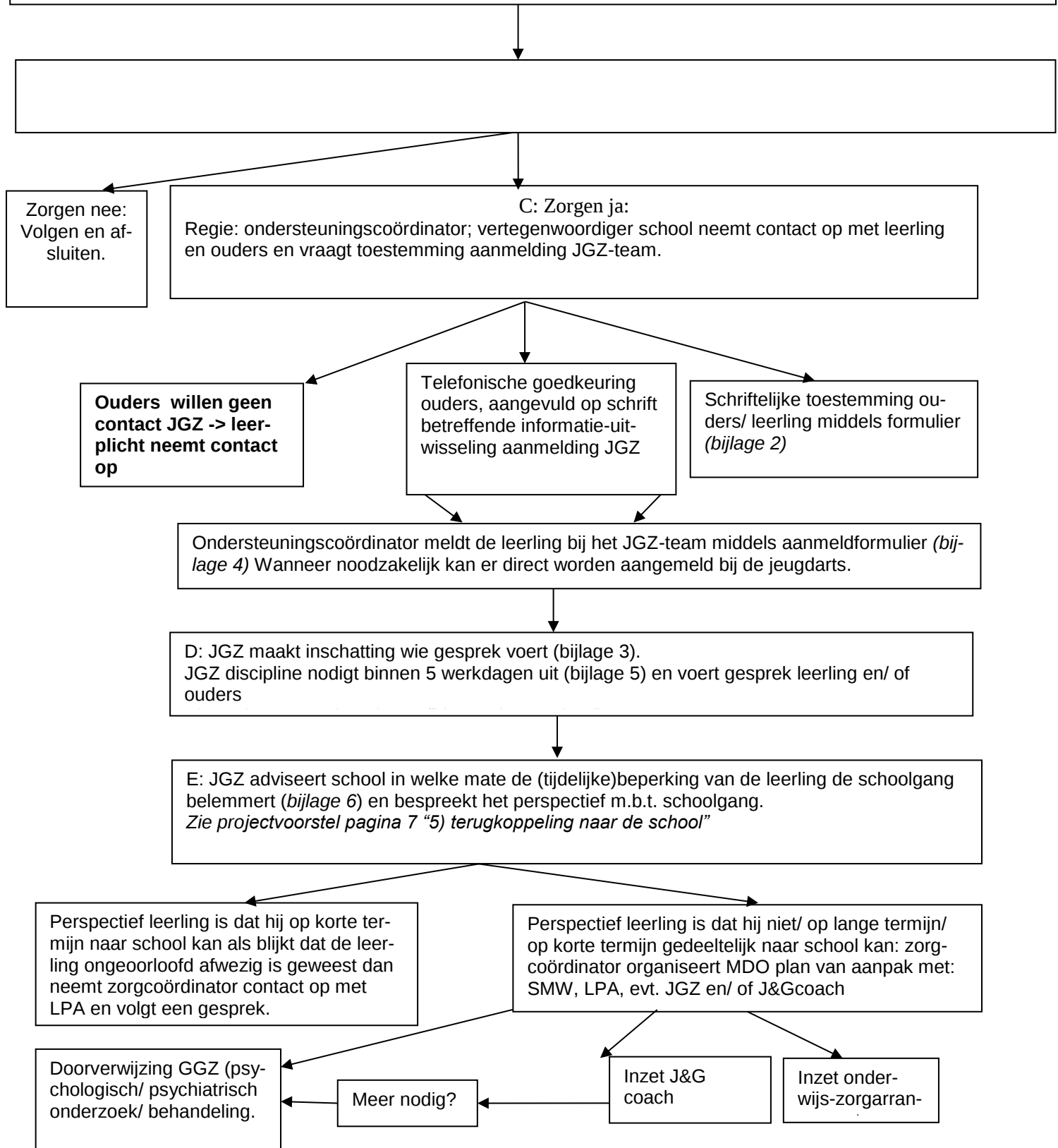
De jeugdverpleegkundige gaat bij onduidelijke problematiek in gesprek, verheldert en geeft advies over leefstijl, motivatie, pedagogische aanpak en eventuele doorverwijzing naar de jeugdarts of andere instanties. Er is intensieve samenwerking met de jeugdarts.

De jeugdarts verheldert in het geval van somatische en/of psychiatrische problematiek en geeft advies. Daarnaast adviseert de jeugdarts vanuit zijn/haar perspectief na overleg met de leerling, wat de leerling nodig heeft om het onderwijs te kunnen volgen. De jeugdarts kan ook verwijzen naar de jeugdverpleegkundige als er voorlichting nodig is of ondersteuning op gebied van bovenstaande (verpleegkundige/pedagogische/agogische) gebieden. Ook wordt er gekeken of er sprake is van een(tijdelijke) beperking, fysieke en psychische mogelijkheden en over eventueel gewenste aanpassingen op dit gebied. Dit gebeurt zo nodig in overleg met JGZ team en collega artsen/specialisten. De jeugdarts is medisch eindverantwoordelijk.

Het JGZteam heeft een ondersteunende en begeleidende functie, geen controlerende. Een advies over de belastbaarheid komt voort uit een brede analyse van het probleem waarbij alle facetten van de leerling in zijn omgeving worden meegenomen. Doel is het verminderen van klachten, verbeteren van gezondheid en leefstijl en zodoende een bijdrage te leveren aan een geïntegreerde (plan van) aanpak.

Stroomschema Preventieve Aanpak Ziekteverzuim

A. De verzuimcoördinator/mentor: eerste begeleiding, legt contact met de leerling en of ouder(s)/verzorgers en informeert binnen de wettelijk gestelde termijn van drie dagen.

Bijlage 6 Voorbeeld aanvraag vrijstelling van geregeld schoolbezoek

Aanvraag vrijstelling van geregeld schoolbezoek

Artikel 11 onder f (extra vakantieverlof) / artikel 11 onder g (andere gewichtige omstandigheden) van de Leerplichtwet 1969
(In te vullen door de aanvrager)

Aan de directeur/rector van : te

1. **Gegevens van de aanvrager** : ouder(s)/verzorger(s)

voorletter(s) en achternaam :

adres :

postcode en woonplaats :

telefoon (privé of werk) :

2. **Gegevens van de leerling**

voorna(a)m(en) en achternaam :

geboortedatum : groep/leerjaar:

voorna(a)m(en) en achternaam :

geboortedatum : groep/leerjaar:

3. **Gegevens van de aangevraagde vrijstelling**

periode : van t/m

reden :

(zonodig op een bijlage verder toelichten)

4. **Gegevens van de kinderen die een andere school bezoeken**

voorna(a)m(en) en achternaam : geb.datum:

naam school : te:

voorna(a)m(en) en achternaam : geb.datum:

naam school : te:

N.B.: U dient bij iedere school een aparte verlofaanvraag in te dienen.

5. **Ondertekening**

datum: handtekening:

6. **In te vullen door de directeur/rector**

Het verlof wordt wel/niet verleend. Reden is:

datum: handtekening:

Indien u zich niet met deze beschikking kunt verenigen, kunt u hiertegen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na dagtekening van deze beschikking een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de directeur/rector van

de school.

MO-11.06

Inleveren:

Ingevuld formulier moet u zo mogelijk acht weken van tevoren indienen bij de directeur/rector van de school.

Bij te voegen stukken:

Indien de aanvraag wordt ingediend op grond van artikel 11 onder f dient een gewaarmerkte (niet voorgedrukte) werkgeversverklaring te worden overgelegd.

Informatie:

Als u nog vragen heeft, kunt u zich richten tot de leerplichtambtenaar van uw gemeente.

Richtlijnen verlof buiten de schoolvakanties

1. Vakantieverlof (art.13a/art. 11 onder f)

Een verzoek om vakantieverlof op grond van artikel 13a van de Leerplichtwet 1969 dient minimaal acht weken van tevoren bij de directeur/rector van de school te worden ingediend. De directeur/rector beslist over het verzoek.

Verlof wordt slechts verleend indien:

- wegens de specifieke aard van het beroep van één van de ouders het slechts mogelijk is buiten de schoolvakanties op vakantie te gaan **en**
- een werkgeversverklaring wordt overgelegd waaruit blijkt dat geen verlof binnen de vastgestelde school- vakanties mogelijk is.

Vakantieverlof mag, binnen deze voorwaarden:

- éénmaal per schooljaar worden verleend **en**
- niet langer duren dan tien schooldagen. De wetgever heeft als standpunt dat een gezin in ieder school- jaar recht heeft op een gezamenlijke vakantie van twee weken **en**
- niet plaatsvinden in de eerste twee lesweken van het schooljaar **en**
- als het de enige vakantie van de ouder(s)/verzorger(s) en het kind/de kinderen gezamenlijk in dat schooljaar betreft.

2. Andere gewichtige omstandigheden: tien schooldagen per schooljaar of minder (art.14/art. 11 onder g.) Een verzoek om extra verlof in geval van andere gewichtige omstandigheden voor tien schooldagen per schooljaar of minder dient vooraf of uiterlijk binnen twee dagen na ontstaan van de verhindering aan de directeur/rector van de school te worden voorgelegd. Deze beslist over het verzoek.

Voor 'andere' gewichtige omstandigheden gelden de volgende richtlijnen:

- Voor verhuizing: maximaal 1 schooldag;
- Voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen, voor zover dit niet buiten de lesuren kan geschieden: geen maximale termijn;
- Voor het bijwonen van het huwelijk van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad;
in Nederland maximaal 1-2 schooldagen (binnen de regio 1 dag, buiten de regio 2 dagen) in het buitenland maximaal 5 schooldagen;
- Bij ernstige levensbedreigende ziekte zonder uitzicht op herstel van bloed- of aanverwant tot en met de 3e graad: geen maximale termijn;
- Bij overlijden van bloed- of aanverwant;
in de 1e graad maximaal 5 schooldagen in de 2e graad maximaal 2 schooldagen
in de 3e en 4e graad maximaal 1 schooldag
in het buitenland: 1e tot en met 4e graad maximaal 5 schooldagen;
- Bij 25, 40 of 50 jarig ambtsjubileum en het 12 1/2, 25, 40, 50 en 60 jarig huwelijksjubileum van ouder(s)/verzorger(s) of grootouders; maximaal 1 schooldag;
- Voor andere naar het oordeel van de directeur/leerplichtambtenaar gewichtige omstandigheden, maar geen vakantieverlof; geen maximale termijn vastgesteld.

3. Andere gewichtige omstandigheden: meer dan tien schooldagen per schooljaar (art.14/art.11 onder g.) Een verzoek om extra verlof in geval van andere gewichtige omstandigheden voor meer dan tien school- dagen per schooljaar dient minimaal zes weken van tevoren, via de directeur/rector van de school, aan de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling te worden voorgelegd. De leerplichtambtenaar beslist over het verzoek (op grond van art. 14, lid 3 van de Leerplichtwet 1969).

Verlof kan bijvoorbeeld worden verleend indien:

De ouders van de leerling een verklaring van een arts of een maatschappelijk werk(st)er kunnen overleggen waaruit blijkt dat verlof noodzakelijk is op grond van medische of sociale omstandigheden van (één van) de gezinsleden. Bepalend toetsingscriterium voor 'gewichtige omstandigheden' is met name of de omstandigheden buiten de wil om van de leerplichtige of zijn/haar ouders zijn gelegen.

Waarschuwing:

De directeur/rector van de school is verplicht de leerplichtambtenaar vermoedelijk ongeoorloofd school- verzuim te melden. Tegen ouders die hun kind(eren) zonder toestemming van school houden, kan proces- verbaal worden opgemaakt.

Bijlage 7 Contactadressen

Belangrijke links

Graag verwijzen wij naar de site van het samenwerkingsverband voor belangrijke links en de sociale kaart.

www.swvknk.nl/

Lijst met Afkortingen

BBL	Beroeps Begeleidende Leerweg
BOL	Beroeps Opleidende Leerweg
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HALT	Het Alternatief
LPA	Leerplichtambtenaar
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair Overleg
RMC	Regionaal Meld en Coördinatiepunt
VO	Voortgezet Onderwijs
VSV	Vroegtijdig Schoolverlaters

N.B.: Deze adressen komen op de website:

Gemeente Alkmaar	https://www.alkmaar.nl
Gemeente Heerhugowaard	https://www.heerhugowaard.nl
Gemeente Bergen	http://www.bergen-nh.nl/home/
Gemeente Heiloo	http://www.heiloo.nl/
Gemeente Langedijk	https://www.gemeentelangedijk.nl/
Sociale Kaart alkmaar	https://alkmaar.socialekaartnederland.nl/
DUO	https://www.duo.nl/zakelijk/voortgezet-onderwijs/verzuim/
VSV	http://www.aanvalopschooluitval.nl/
NJI	http://www.nji.nl/
RMC	https://www.alkmaar.nl/De_Regionale_Meld_en_Coordinatiefunctie.html
Ministerie van Onderwijs	https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap
Reik thuiszitters de hand	http://reikthuiszittersdehand.nl/
Passend Onderwijs	https://www.passendonderwijs.nl/